

irtására alkalmazzák. A háború befejeztével sietett is vissza Fermi a katedrára, ezúttal a chicagói egyetemre, ahol további érdekes kísérleteket folytatott az immár bőségesen rendelkezésre álló neutronokkal. Az utolsó években a kozmikus primér-sugárzás elméletén kívül elsősorban a mezonokra vonatkozó kutatásaival gazdagította a tudomány megismerést.

Megszámlálhatatlan díszdoktorátus, akadémiai tagság és egyéb kitüntetés tanúsítja, hogy Fermi tel-

jesítményeit az egész világon elismerték szaktudós-társai. Annál tragikusabb — fejezi be a tanulmányát Maeder —, hogy Fermi aránylag oly fiatal korban rák ölte meg, éppen az a betegség, amelynek kezelésére az ő kutatásai nyitottak egészen új utat az orvosi tudományban. Olyan utat, amelynek pontos kimunkálása ma még sok fáradozást kíván, de talán már a közeli jövőben is lényegesen megnöveli a gyógyulás kilátásait.

A KIS ÚT

A tökéletes bánattal is el lehet érni bűneink bocsánatát, a súlyos bűnökét is. Mi szükség van akkor a gyónásra?

A tökéletes bánat nem arra való, hogy gyónás nélkül mehecsünk áldozni, ha súlyos bűn terheli lelkiünket. A tökéletes bánat áldozás céljára nem pótolhatja a szentgyónást. Más célra pótolhatja, amennyiben föltett szándékunk, hogy az így megbocsátott bűnökét alkalomadtán meggyónjuk. Így például rendkívüli esetben az utolsó kenet szentsége előtt, ha a beteg már nem tud gyónni, s rendes esetben is, ha az ember meg akar igazulni. „Az azonban szükséges — írja Schütz Antal — hogy a tökéletes bánat magában foglalja a töredelem szentségéhez való járulás őszinte vágyát (az idő közelebbi megjelölése nélkül). Hiszen a tökéletes istenszeretés mindent meg akar tenni, amit Isten akar; tehát akarja igénybevenni azt a fórumot is, melyet Isten a bűnösök számára rendelt. Ezt a szándékot utóbb aztán végre is kell hajtani, mert csak úgy bizonyul komolynak. Továbbá azért is köteles minden bű-

nös bűneit az Egyház kulcs hatalma alá bocsátani, hogy megfelelő elégtételt lehessen kíróni, és hogy biztosítva legyen az annyira veszedelmes szubjektívizmus önáltatásai ellen.“

Aki már a szentséghez járulás előtt kívánja a megigazulást, elérheti a tökéletes bánat útján; ez azonban rendszerint nem könnyű annak, akinek nincs benne kellő lelki gyakorlata. Nehéz ugyanis jó bánatot indítania magában annak, akit semmiféle veszedelem nem fenyeget, vagy erre különös indíték nem készítet. A bánat említett gyakorlatának, készségének elsajátítására a legjobb utak egyike az esti elmélkedés. Aki este lefekszik, sosem tudhatja csálhatatlan biztossággal, vajjon fölébred-e reggel. S aki ezen gyakran elmélkedik, megfelelő lelki készséget fejleszt ki magában arra, hogy bármilyen hirtelen vesztély vagy váratlan megbetegedés alkalmával föl tudja kelteni a tökéletes bánatot.

A tökéletes bánat legigazibb időszaka életünk vége, akár váratlanul köszönt ránk, akár várjuk be-köszöntését. Ilyenkor többnyire meglepően könnyen leválnak az emberről azok a kötelékek, melyek a földi érdekekhez kötik, s fönn tartás nélkül, olykor hősi eszélyzetekre készen tudja Isten kezébe ajánlani lelkét.

A szentségi gyónás krisztusi eredete kétségtelen. A korai keresztény időkben ritkábban járultak a bűnbánat szentségéhez, hiszen a keresztények az üldözések századaiban, olyan minden pillanatban mártírságra kész hősiességben éltek, hogy általában kevésbé engedtek a halálos bűnök kísértéseinek. A gyónás gyakoriságára vonatkozólag az első rendeletet a XIII. században a IV. lateráni zsinat hozta, előírva, hogy

minden értelmi képességei birtokában lévő kereszténynek (nálunk hétéves kortól) minden évben egyszer szentgyónáshoz kell járulnia. Minthogy az évente egyszer kötelező szentáldozás idejét az Egyház a husvéti időre írja elő, ezt az évi gyónást is általában husvét körül szokták elvégezni.

A csak kissé is igényesebb lelki életre törekvő hívó azonban — különösen Szent Pius pápának a gyakori szentáldozásra vonatkozó rendelkezései óta — nem éri be ezzel az évente egyszer való szentgyónással, hanem gyakrabban járul szentgyónáshoz. Hiszen a gyónás krisztusi eszköz a bűnök bocsánatára, a hívőnek nagyobb bizonyosságot ad, az ideigtartó büntetések legalább egy részének elengedését eszközöli, végül következetes jó keresztény életre segít. O.

NAPLÓ

A FELSZABADULÁS tizedik évfordulóját üljük. A győzelmesen előrenyomuló szovjet hadsereg az utolsó ellenséges csapatoktól is megtisztította az ország területét. Magyar földön a háború végetért.

Az ország keleti felében már rendes mederben folyt az élet, a nyugatban éppen csak most kezdett pihegni. Aki szétnézett a szikrázó áprilisi ég alatt, még mindenütt a háború nyomait látta: sebeket a földön, sebeket a szívekben, de a sebek már kezdtek behegedni, s a biztató tavaszban friss zöld lombokat hajtott a reménység.

Aki a pincéből kilépett, először azt vette számba, mit vesztett és mije maradt meg. S a magyar író, ahogy annyi társát és barátját várta — és hiába: nem egyszer mormolta el magában Arany János „Rachel”-jének sorait: „Ime, a szép tavasz kiesett az évből, — Egy nemzedék holt ki az emberiségből...” Megritkult, nagyon megritkult e nemzedék. Szerb Antal, Halász Gábor, Sárközi György, Gelléri Andor Endre, Pap Károly, Radnóti Miklós, költők, novellisták, kritikusok, regényírók, s mind humanisták a szónak abban a nemes, tiszta, mély értelmében, mely e nemzedék legjobbjait egyre határozottabban jellemezte, mint tiltakozás az erőszak ellen és helytállás az embertelenségben: „De míg magában balf ezt a „kiesett tavaszt” Balf és Abda és lágerok és bombá-